

међународна сарадња

Социјално-економски савети у Европи

Институција социјално-економског савета је позната у скоро свим земљама Европе. У западноевропским земљама савети су почели да се оснивају још педесетих година двадесетог века, док је у земљама бившег социјализма њихово оснивања отпочело тек деведесетих година, током процеса транзиције. Независно од тренутка и услова у којима су основани, сви савети имају за основни циљ успостављање социјалног дијалога око кључних питања економског и социјалног развоја својих друштава.

Овде су дате основне информације о неким европским социјално-економским саветима (са контактима):

ЦРНА ГОРА

Економски и социјални савет Црне Горе

Економски и социјални савет Црне Горе је основан 1. 02. 2001. године (прва конститутивна седница Савета је одржана је почетком 2002. године).

Задаци савета су да :

- прати, подстиче и анализира економске и социјалне активности у земљи,
- даје предлоге за утврђивање и спровођење економске и социјалне политике,
- разматра и даје предлоге за реформе које сматра неопходним за транзицију друштва и технолошки развој,
- разматра планове економских и социјалних активности и даје предлоге за њихово усклађивање и иницијативе за налажење могућности за реализацију усвојених планова економских и социјалних активности,
- разматра нацрте закона и других прописа из економске и социјалне сфере и оцењује њихову усаглашеност и компатибилност са савременим тенденцијама и стандардима ЕУ,
- разматра нацрте Буџета и завршног рачуна Републике,
- израђује студије из економске и социјалне области,
- разматра и друга питања и предлоге који доприносе унапређењу економских и социјалних активности.

Савет има **38 чланова**:

- 7 представника запослених, које именује Савез самосталних синдиката Црне Горе,
- 7 представника привреде, које именује Привредна комора Црне Горе,
- 7 угледних стручњака и јавних личности, које именује Влада Црне Горе,
- 3 представника пољопривреде и туризма које именују њихове асоцијације,
- 4 представника фондова именованих од стране: ПИО, Фонда за развој, Фонда за здравство, Завода за запошљавање,
- 1 представник Удружења банака,

5 представника рада, образовања и здравства које именују Министарство рада, Министарство здравља, Министарство просвете и Универзитет,
3 представника невладиних организација и
1 представник дијаспоре кога именује Министарство иностраних послова.

Савет има 7 секција формираних од чланова Савета (Секција за производњу, Секција за истраживање и развој, Секција за рад и социјална питања, Секција за транзицију друштва, Секција за пољопривреду, прехранбenu индустрију и шумарство, Секција за економију и финансије, Секција за човекову околину и Секција за спољне односе)

Адреса:

Станка Драгојевића 2
8100 Подгорица
ЦРНА ГОРА
телефон: 381 81 225 678

СЛОВЕНИЈА

Економско-социјални савет Републике Словеније

Економско-социјални савет Републике Словеније (Ekonomsko-socijalni svet - ESS) је основан 1994. године.

Савет има **зadataк** да разматра питања везана за:

социјалне споразуме, синдикална права, социјална права, запошљавање, систем колективног договарања, политику цена, економску политику земље, укључивање радника у одлучивање, суделовање Словеније у раду међународних организација.

Савет има **15 чланова**, изабраних на три године:

5 представника синдиката
5 представника послодаваца и
5 владиних представника: Министар за социјална питања, Министар финансија, Министар економије, представник Уреда Председника владе и директор Уреда Републике Словеније за макроекономске анализе и развој.

Савет је активно **учествовао** у припремама економско-социјалних реформи у Словенији током транзиционог периода и у припремама за укључивање Словеније у међународни економски простор. Такође, Савет је учествовао у решавању бројних питања везаних за социјалну правду и социјални мир и у потписивању три социјална уговора:

Социјални уговор из 1995. године.
Социјални уговор из 1996. године.
Социјални уговор за период 2003.-2005. година.

Савет даје **мишљења и препоруке** Парламенту, Влади, Националном савету, струковним организацијама и **обавештава јавност** о својим ставовима.

Адреса:

Грегочићева 20
1000 Љубљана
СЛОВЕНИЈА
телефон: 386 14 781 537

ХРВАТСКА

Господарско-социјално вијеће Републике Хрватске и Уред за социјално партнерство Републике Хрватске

Господарско-социјално веће Републике Хрватске (Gospodarsko socijalno vijeće - GSV) је основано **2001. године**.

Задаци Већа су да:

- прати, проучава и оцењује утицај економске политике на социјалну стабилност и развој,
- прати, проучава и оцењује утицај социјалне политике на економску стабилност и развој,
- оцењује утицај промена цена и зарада на економску стабилност и развој,
- даје мишљење Министру рада о свим проблемима везаним за склапање и примену колективних уговора,
- предлаже Влади, послодавцима и синдикатима, односно њиховим удружењима мере за вођење усклађене политике цена и зарада,
- утврђује листу миритеља, односно чланова мировног већа,
- утврђује листу арбитра, односно чланова арбитражног већа,
- доноси правилник о начину избора чланова мировног већа и поступак пред мировним већем,
- даје мишљење о предлозима закона из подручја рада и социјалне сигурности,
- афирмише идеју тростране сарадње Владе, синдиката и удружења послодаваца на решавању економских и социјалних питања и проблема,
- подстиче мирно решавање колективних радних спорова,
- даје мишљење и предлоге Министру рада у вези са другим питањима везаним за рад

Веће има **18 чланова**:

6 представника синдиката (Савез самосталних синдиката Хрватске, Независни хрватски синдикат, Удруга радничких синдиката Хрватске, Матица хрватских синдиката јавних служби, Хрватска удруга синдиката, Синдикати услуга удружени у UNI-CRO)

6 представника удружења предузетника (Хрватска удруга послодаваца) и
6 представника Владе

Веће је **формирало** 6 сталних тела (Повереништва) за разматрање појединачних питања и припремање материјала за седнице .

Као подршка већу, Влада Републике Хрватске је основала **Уред за социјално партнерство у Републици Хрватској** који обавља стручне послове за рад Господарско-социјалног већа, као и друге послове које му повери Влада.

За потребе Већа и Владе, Уред је урадио студије о:

положају жена на тржишту рада, социјалном партнерству и тржишту рада, радно активном становништву, правима незапослених у транзиционим земљама, социјалним аспектима приватизације, активној политици тржишта рада, флексибилности радне снаге...

Уред организује научне скупове, едукативне семинаре и **издаје** публикације.

Web-адреса:

www.socijalno-partnerstvo.hr

БУГАРСКА

Економски и социјални савет

Економски и социјални савет Бугарске (**Economic and Social Council**) је основан **2003.** године (пре њега је постојао Национални савет за трипартитну сарадњу Бугарске-National Council for Tripartite Partnership, основан 1993 године).

Задатак Савета је да:

-омогући институционални социјални дијалог различитих друштвених структура око питања везаних за социјални и економски развој Бугарске.

Савет има **36 чланова**, који су подељени у три радне групе:

12 представника синдиката,

12 представника послодаваца и

12 представника удружења пољопривредника, потрошача, организација за равноправност жена, еколошких организација и других цивилних организација и удружења.

Савет је **учествовао**, 2006.године, у потписивању Економског и социјалног пакта о развоју Бугарске (Economic and Social Development Pact). Пакт одређује главне циљеве политичког, економског и социјалног развоја Бугарске до 2009.године. Његови приоритети су: пораст запослености, пораст зарада, пораст квалитета живота, одрживи раст економије (6% годишње), једнако и квалитетно образовање за све, брига о здрављу, приватизација, тржишна економија, смањивање регионалних диспаритета и приближавање стандардима ЕУ.

Web-адреса:

www.esc.bg

РУМУНИЈА

Економски и социјални савет

Економски и социјални савет Румуније (**Economic and Social Council**) је основан **1997.** године.

Савет **има:**

-саветничку улогу у изради стратегија економске и социјалне политике,

-игра медијаторску улогу у случајевима сукоба између социјалних партнера на националном нивоу,

-помаже промоцији и развоју социјалног дијалога.

Савет има **27 чланова**:

9 представника изабраних заједничким споразумом националних синдикалних федерација

9 представника послодаваца изабраних на основу заједничког споразума националних удружења послодаваца

9 представника Владе.

Савет **формира** стална и привремена тела.

Стална тела (Одбори) имају трипартитну структуру и максимално 9 чланова са подједнаким бројем представника сваког социјалног партнера. Одбори припремају анализе појединих питања.

На препоруку ЕУ формиран је **Заједнички консултативни комитет Румуније** за сарадњу ЕСС-а са Европским економским саветом

Web-адреса:

www.ces.ro

ДАНСКА

Дански економски савет

Дански економски савет (**Danish Economic Council**) је основан **1962** године.

Задатак Савета је да:

-прати данску економију и њен дугорочни економски развој,

-прати однос економије и животне средине,

-унапређује координацију различитих економских интереса данског друштва,

-учествује у јавним расправама око питања економске политике у земљи.

Савет има **29 чланова** које чине представници:

синдиката,

послодаваца,

владе,

Централне банке и

независни експерти.

Саветом председавају 3 независна председника ("wise man") који су најчешће професори универзитета.

Савет има обавезу да се двапут годишње састаје. Председавајући припрема **полугодишње извештаје** који садрже економске анализе и оцене економске политике данске владе, као и процену економских догађања у наредне 2 до 3 године. Извештаји се представљају, и о њима се расправља, на полугодишњим седницама Савета.

Неке од **тема** којима се Савет бавио у периоду 2001- 2006 су: јавни трансфери и држава благостања, политика конкуренције, образовање, тржиште рада, национални ресурси (вода и окружење), порески систем, стамбено тржиште, иновације и нови послови.

Савет издаје *Радне материјале (Working Papers)*, који садрже детаљне информације о појединим питањима из извештаја Савета.

Web-адреса:

www.dors.dk

ИРСКА

Национални економски и социјални савет

Национални економски и социјални савет Ирске (**Nacional Economic and Social Council**) је основан **1973.године**.

Задатак Савета је да:

- анализира и извештава Премијера о стратешким питањима везаним за развој економије и социјалне правде,
- развија оквире за преговарање социјалних партнера.

Савет има **30 чланова**:

- 5 представника Ирског конгреса синдиката,
 - 5 представника пољопривредних и фармерских организација,
 - 5 представника организација послодаваца,
 - 5 представника општина, НВО и добровољних организација и
 - 10 представника Владе, укључујући Генералне секретаре Министарства финансија, Министарства предузетништва, трговине и запошљавања, Министарства јавних предузећа, Министарства за социјална и породична питања и представнике локалних власти.
- Представници осталих департмана Владе имају право да присуствују седницама Савета.

Савет покреће питања по сопственој иницијативи или на захтев Владе, а његове извештаје разматрају оба дома Парламента

Савет се **бавио** питањима везаним за:

- демографске промене, образовање, здравство, рад социјалних служби, енергетске ресурсе, друштвено благостање, пољопривреду, развој села, стамбену политику, проблеме тржишта рада, развој малих периферних газдинстава, индустријски развој, дуготрајну незапосленост, социјалну инклузију и допринос Ирске развоју европског тржишта и монетарне уније.

Савет је одиграо значајну улогу, током економске кризе осамдесетих година, у преговарима социјалних партнера око Програма за национални опоравак. Преговори су резултирали заједничком *Стратегијом развоја* По том моделу социјалног партнерства је урађено још пет стратегија, које су Ирску учиниле добрим примером успешног привредног развоја који је постигнут уз преговарање социјалних партнера.

Савет је **објавио** на стотине извештаја о различитим економским и социјалним питањима. Објавио је и стратегије у чијој изради је учествовао (*Стратегија развоја* из 1986., *Стратегија за деведесете* из 1990., *Стратегија конкурентности, раста и запошљавања* из 1993., *Стратегија за 21. век и Могућности, изазови и капацитети избора* из 1999.) Савет издаје и истраживања која доприносе јавним расправама о

социјално-економским питањима.

Web-адреса:

www.nesc.ie

ИТАЛИЈА

Национални савет за економију и рад Републике Италије

Национални савет за економију и рад Републике Италије (*Conciglio Nazionale dell Economia e del Lavoro - CNEL*) је основан 1957 године.

Савет је **формиран** као:

- консултативно тело Парламента и Владе за економска и социјална питања,
- тело које има право да иницира законе из сфере економије и рада и да учествује у њиховој припреми.

Улога Савета је током година године проширена на:

- бављење истраживачким пословима у области економије и рада и
- форум за преговарање социјалних партнера око питања од заједничког интереса.

Савет **чине** саветници, који се бирају на 5 година:

- 44 представника репрезентативних централа синдикалних организација,
- 18 самосталних предузетника,
- 37 представника индустрије и јавних предузећа,
- 11 представника социјалних служби и волонтерских организација и
- 12 независних експерата из сфера економије, права и социјалних питања.

Савет је **учествовао** у преговорима око припреме и потписивања социјалних пактова:

- 1992. (односи се на примену новог индекса трошкова живота)
- 1993. (односи се на политику зарада)
- 1995. (односи се на закон о пензијама)
- 1996. (односи се на проблеме у вези незапослености)
- 1998. (односи се на потребу реформе политичког и економског система)
- 2002. (односи се на бенефиције за незапослене, гарантоване зараде, фискалну политику)

Web-адреса:

www.nesc.it

МАЛТА

Савет за економски и социјални развој Малте

Савет за економски и социјални развој Малте (*The Malta Council for Economic and Social development - MCESD*) је основан 2001. године

Задатак Савета је да:

- разматра и даје предлоге Влади у вези питања важних за одрживи економски и

социјални развој земље,
-представља форум за дијалог социјалних партнера и других цивилних
организација око питања од заједничког интереса.

Савет има **14 чланова** :

4 представника номинована од стране националних радничких организација
5 представника организација послодаваца и
5 представника Владе (Министар финансија, Министар за породицу и социјалну
солидарност, Министар здравља, представник Одсек за економску политику и
Гувернер Централне банке)

Саветом председава Председник, који је увек експерт из области економије и рада.
Савет има 3 Радне комисије и **Стални комитет цивилног друштва**. У рад Комитета се
повремено укључују различите друштвене организације и удружења, попут Националног
савета за младе и Асоцијације потрошача.

Web-адреса:

www.mcesd.org.mt

ПОРТУГАЛ

Економски и социјални савет

Економски и социјални савет Португала (**Conselho Economico e Social – CES**) је
основан 1991.године.

Савет има **задатак** да:

-даје мишљења и предлога о различитим питањима економске и социјалне
политике земље,
-заузима ставове и даје предлоге у вези нацрта закона,
-омогући социјални дијалог.

Чланови Савета су:

8 представника радничких организација,
8 представника организација послодаваца,
8 представника Владе и
представници различитих институција, организација и удружења која представљају
партикуларне интересе португалског друштва.

Поред Скупштине, Председника Савета и специјализованих одбора, једно од најзначајнијих
тела Савета је **Стални комитет за социјални дијалог**, чије су активности допринеле
потписивању бројних бипартитних и трипартитних споразума. Предмет тих споразума се
током времена ширио од основних питања зарада и услова рада ка питањима политике
запошљавања, професионалног усавршавања и развоја људских ресурса, до
модернизације система социјалне заштите.

Савет **објављује** материјале у едицијама *Мишљења и извештаји*, *Студије и документа* и
Документа и интерне студије.

Web-адреса:

www.ces.pt

ФРАНЦУСКА

Економски и социјални савет

Економски и социјални савет Француске (**Conseil Economique et Social**) је формиран 1958.године.

(У Француској је прво трипартитно тело, Национални економски савет-Conseil National Economique, основано још 1925. године)

Савет има **задатак**:

- да припрема предлоге за Владу,
- да ојачава дијалог различитих социјално-економских група,
- да обезбеђује потребне информације у вези социјално-економских питања политичким телима Француске.

Савет има **231 члана**:

- 163 члана директно именују организације којима припадају: синдикати, приватни предузетници, удружења из области индустрије, трговине, уметности, заната и пољопривреде и породичне асоцијације,
- 68 представника власти,
- 17 представника саветничких тела државних компанија, комуналних група и исељеника,
- 9 представника прекоокенских територија,
- 2 представника из области стамбене изградње и банака и
- 40 независних експерата из различитих области науке и културе.

Организација Савета:

- Скупштина, која се састаје двапут месечно
- Председавајући,
- Борд, састављен од 18 чланова укључујући и Председавајућег Савета,
- Секретаријат на челу са Генералним секретаром,
- 9 одељења, која се баве појединим социјално- економским питањима.

Савет даје **препоруке, извештаје и студије**, намењене највишим француским институцијама власти.

Препоруке, извештаји и студије Савета се **објављују** у *Journal Officie*

Web-адреса:

www.conseil-economique-et-social.fr

ХОЛАНДИЈА

Социјални и економски савет Холандије

Социјални и економски савет Холандије (Social and Economic Council of the Netherlands -SER) је основан **1950** године

Основни **задаци** Савета су:

- да даје савете Влади и Парламенту у вези социјалне и економске политике,
- да прати рад Одбора који репрезентују интересе посебних грана индустрије,
- да даје подршку законима које доноси Влада из сфере економије и социјалних питања,
- да врши надзор над процесима удруживања у привреди,
- да унапређује сарадњу организација из области производње и потрошње.

Савет има **33 члана**:

- 11 представника синдиката,
 - 11 представника удружења предузетника и
 - 11 независних експерата који су најчешће универзитетски професори (из различитих научних области и различитих политичких опредељења).
- Експерте поставља Круна и они нису чланови Владе.

Седницама Већа присуствују, као посматрачи, представници Владе.
Савет се у пуном саставу састаје сваког трећег петка у месецу.
Седнице су отворене за јавност.

Савет се директно **финансира** из привреде.

Савет **објављује** своје извештаје, издаје месечни магазин *SER Bulletin* и друге публикације из делокруга свога рада

Web-адреса:

www.ser.nl